

*Załącznik do Uchwały Nr 4/19/2021
Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach
z dnia 23.07.2021r.*

Informacje
z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Rykach
według stanu na dzień 31.12.2020 roku

Ryki, lipiec 2021 r.

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument zawiera informacje o charakterze jakościowym i ilościowym z obszaru ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych wymaganych informacji według stanu na 31 grudnia 2020 r.

Niniejsza Informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr. 648/2012 – część ósma,
- 2) Ustawie Prawo bankowe (art. 111 oraz 111a),
- 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych Uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego,
- 4) Rekomendacjach wydanych przez KNF, w tym Rekomendacji P.

Informację sporządzono na podstawie obowiązujących w Banku procedur wewnętrznych:

„Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Rykach” wprowadzonej Uchwałą Zarządu 50/2007 z dnia 18 grudnia 2007 r. oraz „Instrukcji sporządzania i ogłaszania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Rykach” wprowadzonych odpowiednio Uchwałą Zarządu 8/31/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r. wraz z późniejszymi zmianami.

I. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Rykach został założony w 1908 r. Siedziba Banku mieści się w Rykach przy ul. Warszawskiej 23. Bank wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000142750. Bankowi został nadany numer statystyczny REGON: 000509146.

W 2020 r. Bank Spółdzielczy w Rykach prowadził działalność poprzez:

1. Centrala w Rykach, ul. Warszawska 23;
2. Oddział w Rykach, ul. Warszawska 23;
3. Oddział w Kłoczewie, ul. Długa 67;
4. Oddział w Stężycy, ul. Podwale 2;
5. Filia w Ułężu, Ułęż 168;
6. Filia w Nowodworze, Nowodwór 71A;
7. Punkt Kasowy w Rykach, ul. Wyczółkowskiego 10A.

Bank Spółdzielczy działa na terenie województwa lubelskiego oraz na terenie powiatów:

garwolińskiego, łosickiego, siedleckiego, kozienickiego, zwoleńskiego, lipskiego, wołomińskiego, legionowskiego, warszawskiego zachodniego, pruszkowskiego, piaseczyńskiego, otwockiego, mińskiego oraz miasta stołecznego Warszawa na prawach powiatu. Bank funkcjonuje w ramach Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości.

W dniu 31 grudnia 2015 r. Bank zawarł Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Zgodnie z paragrafem 1 pkt 5 Umowy dzień ten jest dniem utworzenia Systemu Ochrony, a Bank stał się jego uczestnikiem, w rozumieniu art. 22b ust. 1 Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank nie jest jednostką zależną i dominującą.

Zakres działalności Banku zawarty jest w Statucie Banku udostępnionym na stronie internetowej Banku: www.bsryki.pl.

II. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

- 1) W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, realizowany na podstawie wewnętrznych strategii i procedur, które podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa.
- 2) W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Rykach uczestniczą organy statutowe Banku, Komitet Kredytowy, wyznaczone komórki organizacyjne oraz poszczególni pracownicy. W procesie zarządzania ryzykiem strategicznym, cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz, które na dzień sprawozdawczy obejmowało swoim zakresem monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyk oraz adekwatności kapitałowej.
- 3) Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:
 - a) identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
 - b) pomiar ryzyka,
 - c) zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, a także tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
 - d) monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
 - e) raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.
- 4) Do podstawowych istotnych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:
 - a) ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji, rezydualne,
 - b) ryzyko płynności,
 - c) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
 - d) ryzyko walutowe,
 - e) ryzyko operacyjne,
 - f) ryzyko braku zgodności,
 - g) ryzyko biznesowe,
 - h) ryzyko modeli.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

- 1) Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych niewywiązywaniem się przez kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na

działalność Banku.

- 2) Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się m. in. czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.
- 3) Bank dąży do zwiększenia bezpieczeństwa działalności kredytowej, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku. Bank korzysta z zewnętrznych baz danych wspierających ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej klientów.
- 4) Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:
 - a) Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
 - b) Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
 - c) Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
 - d) Wdrażanie technik redukcji ryzyka,
 - e) Zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S),
 - f) Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T,
 - g) Testy warunków skrajnych,
 - h) Weryfikacja przyjętych procedur,
 - i) Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.
- 5) Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji, jak i do całego portfela kredytowego.
- 6) Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:
 - a) Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
 - b) Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
 - c) Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
 - d) Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
 - e) Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
 - f) Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
 - g) Kontroli działalności kredytowej.
- 7) Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:
 - a) Dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji),
 - b) Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
 - c) Monitorowania rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości,
 - d) Analizy struktury portfela kredytowego w wielu przekrojach,

- e) Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- f) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka,
 - Podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu,
 - Prawidłowym przepływie informacji,
 - Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - Nadzorze nad działalnością kredytową.
- 8) Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - a) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - b) ryzyko portfela.
- 9) Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
 - a) wdrożenie metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców,
 - b) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank,
 - c) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
 - d) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - e) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku,
 - f) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
 - g) analiza wskaźnika LtV przy kredytach finansujących nieruchomości oraz zabezpieczonych hipotecznie.
- 10) Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
 - a) dywersyfikacja kredytów,
 - b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących z Bankiem,
 - c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
 - d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej,
 - e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
 - f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK),
 - g) ocena jakości portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

- 1) Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań (tj. ryzykiem związanym ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku) zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W

odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, sektorów gospodarczych, zabezpieczeń. Wykorzystanie limitu na poziomie ustalonym przez Bank, powoduje podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

- 2) Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.
- 3) Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego. Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 20% portfela kredytowego wyznaczają istotne klasy.

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

- 1) Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Rykach odbywa się w oparciu o wewnętrzne regulacje i obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - a) określenie poziomu ryzyka kredytowego Banku w zakresie tych ekspozycji,
 - b) monitorowanie ekspozycji kredytowych i ich zabezpieczeń,
 - c) analizę wpływu zmian stóp procentowych na ryzyko transakcji kredytowej,
 - d) analizę struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku,
 - e) ocenę wpływu zmian cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku,
 - f) wyznaczanie i monitorowanie maksymalnego poziomu wskaźnika LTV.
- 2) Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku.

Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

- 1) Ryzyko rezydualne jest związane ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania. W Banku ryzyko rezydualne stanowi element ryzyka kredytowego. Polityka w zakresie zabezpieczeń wiarytelności Banku jest elementem Polityki kredytowej Banku. Szczególnym przypadkiem ryzyka rezydualnego jest ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
- 2) Czynniki ryzyka rezydualnego można podzielić na zewnętrzne i wewnętrzne:
 - a) Czynniki zewnętrzne wynikają ze zmian otoczenia Banku i dotyczą w szczególności:
 - Zmiany przepisów prawnych,
 - Pogorszenia się sytuacji gospodarczej w kraju,
 - Pogorszenia się sytuacji majątkowej klientów,
 - Utraty wartości zabezpieczeń,
 - Nieprzestrzegania umów dotyczących ustanawiania zabezpieczeń przez klientów,
 - Oszustwa.
 - b) Czynniki wewnętrzne ryzyka rezydualnego dotyczą w głównej mierze niedostosowania lub

nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji Banku dotyczących ustanawiania i monitorowania zabezpieczeń kredytowych, a w szczególności:

- Braku zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa zewnętrznego,
- Błędów formalno-prawnych przy zawieraniu umów ustanawiania zabezpieczeń,
- Braku wystarczającego monitoringu zabezpieczeń,
- Ograniczeń kadrowych.

3) W celu ograniczania występowania ryzyka rezydualnego w Banku prowadzony jest systematyczny monitoring skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych. Monitoring skuteczności zabezpieczeń jest prowadzony w cyklach rocznych w celu weryfikacji przyjętych przez Bank limitów na ekspozycje zabezpieczone tym samym rodzajem zabezpieczenia w oparciu o następujące informacje:

- a) Analiza informacji na temat prowadzonych egzekucji komorniczych z przyjętych zabezpieczeń,
- b) Ocena jakości zabezpieczeń, w tym zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw celowych,
- c) Ocena skuteczności przyjętych zabezpieczeń w oparciu o informacje rynkowe.

4) W przypadku wzrostu ryzyka i mniejszej niż zakładano skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego Zarząd może podjąć następujące działania:

- a) Opracowanie wytycznych dla pracowników kredytowych w zakresie zwiększenia wymagań oraz w sprawie dołożenia należytej staranności w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń,
- b) Zaostrzenie wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń, takich jak zwiększenie wartości przyjmowanych zabezpieczeń w stosunku do udzielanych kredytów, zwiększenie wskaźników korygujących wartość zabezpieczeń,
- c) Ograniczenie akcji kredytowej w całym Banku lub w poszczególnych jednostkach organizacyjnych,
- d) Zmiana limitów koncentracji przyjmowanych zabezpieczeń,
- e) Zwiększenie wymagań odnośnie monitoringu zabezpieczeń,
- f) Zmiana kompetencji decyzyjnych, obowiązujących w Banku,
- g) Zwiększenie częstotliwości raportowania ryzyka rezydualnego,
- h) Szkolenia dla pracowników kredytowych,
- i) Zwiększenie częstotliwości kontroli w obszarach objętych ryzykiem rezydualnym.

Zarządzanie ryzykiem płynności

1) Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

2) Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- a) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- b) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- c) utrzymanie nadzorczych miar płynności.

3) Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i

pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje wszystkie etapy procesu, który regulują wewnętrzne procedury Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności objęte jest również systemem mechanizmów kontrolnych.

- 4) W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. w szczególności poprzez:
 - a) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS S.A., umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie),
 - b) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych,
 - c) codzienne wyznaczanie i monitorowanie nadzorczych miar płynności,
 - d) wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów,
 - e) wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez Klientów Banku,
 - f) kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
 - g) analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych,
 - h) analizę stabilności bazy depozytowej.
- 5) Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
- 6) Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
- 7) Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku, a nadzór nad ryzykiem płynności sprawuje Zastępca Prezesa Zarządu.
- 8) Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez Zespół finansowo-księgowy, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz.
- 9) Raportowanie w zakresie ryzyka płynności odbywa się w cyklach miesięcznych do Zarządu Banku i kwartalnych do Rady Nadzorczej.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej

- 1) Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.
- 2) Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
 - a) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczenia ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
 - b) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
 - c) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

- 3) Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:
 - a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
 - c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
 - d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
 - e) przestrzeganiu ustalonych limitów,
 - f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
- 4) Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
 - a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - b) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - c) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - d) zmianę strategii kredytowej.
- 5) Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
 - a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię działania i rozwoju Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.
- 6) Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów poza odsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
- 7) Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określane w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
- 8) Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
- 9) Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
- 10) Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach nadzorczych. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz jest przedkładany na posiedzeniach Zarządu Banku (cykl miesięczny) i Rady Nadzorczej (cykl kwartalny).
- 11) Bank do pomiaru ryzyka stopy procentowej wykorzystuje:
 - a) metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie) – analiza miesięczna,
 - b) informacje o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej – analiza miesięczna,
 - c) zestawienie podstawowych wskaźników ekonomicznych z zakresu ryzyka stopy procentowej – analiza miesięczna.
- 12) Limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Każdorazowe przekroczenie limitu skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie i przekazaniem jej Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym

- 1) Polityka zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje następujące zagadnienia:
 - a) struktura obrotów w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym,
 - b) pozycja Banku na rynku operacji walutowych,
 - c) dopuszczalny stopień ekspozycji Banku na ryzyko walutowe,
 - d) metody monitorowania ryzyka walutowego.
- 2) W Banku obowiązuje rozdzielenie funkcji w zakresie zawierania transakcji walutowych, rozliczania transakcji oraz oceny ryzyka walutowego.
- 3) Obowiązujące regulacje nadzorcze nakładają na Bank konieczność utrzymywania wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe w sytuacji posiadania otwartej pozycji walutowej w wysokości przekraczającej 2% funduszy własnych.
- 4) Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
- 5) Bank będzie kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2% funduszy własnych oraz limitów wartości zagrożonej, dostosowując operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

- 1) W Banku Spółdzielczym w Rykach ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych.
- 2) System zarządzania ryzykiem operacyjnym jest wdrażany według postanowień Rekomendacji M oraz Uchwały 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego, z późn. zm., co w szczególności przejawia się określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania oraz kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania.
- 3) Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje: identyfikację, pomiar, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka w sposób ciągły.
- 4) Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.
- 5) Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
 - a) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
 - b) podejmowanie działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka operacyjnego,
 - c) zarządzanie kadrami.
- 6) Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie, w którym działa Bank oraz czynniki wewnętrzne takie jak: struktura organizacyjna Banku, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr.

- 7) Profil ryzyka określany jest na podstawie danych zebranych w procesie identyfikacji i oceny zdarzeń operacyjnych z wszystkich jednostek / komórek organizacyjnych Banku, po dokonaniu analizy i oceny tych danych przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Wyniki analiz prezentowane są w cyklach kwartalnych Zarządowi Banku, zaś w cyklach półrocznych Radzie Nadzorczej.
- 8) Zarządowi Banku prezentowana jest również bieżąca informacja o istotnych stratach operacyjnych.
- 9) W ramach pomiaru ryzyka operacyjnego gromadzone są dane o zdarzeniach operacyjnych z uwzględnieniem ich skutków. Dane dotyczące zdarzeń operacyjnych gromadzone są w podziale na kategorie zdarzeń operacyjnych w wersji elektronicznej.
- 10) Ryzyko operacyjne monitorowane jest we wszystkich obszarach działania Banku, z zastosowaniem mechanizmów zapewniających szybkie wykrycie i weryfikacje słabości występujących w systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 11) Do oceny ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego (KRI) oraz dane o identyfikowanych zdarzeniach i zagrożeniach z zakresu ryzyka operacyjnego, a także stratach spowodowanych przez to ryzyko.
- 12) Stosowane przez Bank mechanizmy zarządzania ryzykiem operacyjnym mają zapewnić bezpieczną, niezakłóconą i ciągłą działalność Banku poprzez osiągnięcie takiego poziomu organizacyjnego i technicznego, który w znaczny sposób ograniczy lub wyeliminuje powstawanie zdarzeń operacyjnych.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności

- 1) Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte w „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Rykach” oraz w „Polityce zgodności w Banku Spółdzielczym w Rykach”.
- 2) Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych.
- 3) Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.
- 4) Realizacja tych celów wymaga wprowadzenia w Banku procedur, umożliwiających monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji.
- 5) Wszystkie zdarzenia ryzyka braku zgodności w Banku oraz pomiar ich skutków powinny być ujęte w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego, którego zasady są określone w „Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Rykach”.
- 6) Raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności odbywa się dla Zarządu i Rady Nadzorczej zgodnie z SIZ.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym

Ryzyko biznesowe w Banku Spółdzielczym w Rykach jest rozumiane jako ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych na poziom pozostałych ryzyk oraz na adekwatność kapitałową. Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując Plan ekonomiczny – finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków

makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym, przeprowadzając m.in. biznesowe testy warunków skrajnych. Zasady zarządzania ryzykiem biznesowym zawiera **Procedura tworzenia i monitorowania strategii oraz rocznych planów operacyjnych**.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka biznesowego (wykonanie planu) raportowane jest na potrzeby Zarządu raz na kwartał, a w zakresie sytuacji ekonomiczno – finansowej raz na miesiąc. Rada Nadzorcza otrzymuje raport o realizacji planów podmiotu w zakresie ryzyka biznesowego kwartalnie.

Zarządzanie ryzykiem modeli

- 1) Ryzyko modeli w Banku Spółdzielczym w Rykach rozumiane jest jako potencjalna strata, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli. Zasady zarządzania ryzykiem modeli zawiera „Instrukcja zarządzania ryzykiem modeli w Banku Spółdzielczym w Rykach”.
- 2) Bank stara się ograniczać ryzyko modeli poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:
 - a) dokładne identyfikowanie ryzyka modeli oraz jego analizę we wszystkich aspektach,
 - b) coroczną - okresową ocenę ryzyka modeli, w tym:
 - analiza kompletności, prawidłowości danych wejściowych,
 - analiza założeń i metodologii wykorzystywanych w budowie modeli,
 - z SIZ,
 - c) bieżące monitorowanie ryzyka danych we wszystkich obszarach, w których Bank wykorzystuje modele.
- 3) Raportowanie w zakresie ryzyka modeli odbywa się dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku kwartalnie.

III. Opis struktury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykami

- 1) W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:
 - a) Rada Nadzorcza,
 - b) Komitet Audytu,
 - c) Zarząd,
 - d) Komitet Kredytowy,
 - e) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz,
 - f) Analityk kredytowy,
 - g) Stanowisko do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej,
 - h) Pozostali pracownicy Banku.
- 2) Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:
 - a) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i

skuteczność. Rada Banku zatwierdza w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku,

- b) **Komitet Audytu** – okresowo monitoruje: proces sprawozdawczości finansowej, skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, wykonuje czynności rewizji finansowej; kontroluje i monitoruje oraz dokonuje oceny niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, określa procedurę wyboru firmy audytorskiej; przedstawia Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorczemu lub kontrolnemu zaleceń zapewniających rzetelność procesu sprawozdawczości finansowej w Banku,
- c) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku,
- d) **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego w Banku Spółdzielczym w Rykach”,
- e) **Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Stanowiska to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- f) **Analitik kredytowy** – współpracuje ze Stanowiskiem Zarządzania Ryzykami i Analiz w zakresie projektowania polityki kredytowej Banku oraz ustalania limitów związanych z działalnością kredytową. Ponadto dokonuje niezależnego przeglądu klasyfikacji portfela kredytowego i przeglądu zabezpieczeń. Uczestniczy w pracach Komitetu Kredytowego. Dokonuje oceny adekwatności zabezpieczeń,
- g) **Stanowisko do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Kontrola dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Na podstawie Umowy Systemu Ochrony Bank jako uczestnik tego systemu powierzył organowi zarządzającemu systemem ochrony wykonywanie czynności kontroli,
- h) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

STRUKTURA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W RYKACH

IV. Fundusze własne

Podstawowe informacje

- 1) Fundusze własne stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju Banku. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania Klientów Banku.
- 2) Według zasad pakietu CRDIV/CRR adekwatność kapitałowa w 2020 r. była analizowana w oparciu o następujące rodzaje wskaźników:
 - a) wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1,
 - b) wskaźnik kapitału Tier 1,
 - c) łączny wskaźnik kapitałowy,
 - d) wskaźnik dźwigni finansowej.
- 3) Fundusze własne Banku stanowiły sumę:

a) Kapitału Tier I, w skład, którego wchodzi:

- kapitał podstawowy Tier I,
- kapitał dodatkowy Tier I /AT1/ .

b) Kapitału Tier II.

4) Minimalna wysokość współczynnika kapitału podstawowego Tier I / CET1 / wynosi 4,5 % .

5) Minimalna wysokość współczynnika kapitału Tier I / T 1 / wynosi 6%.

6) Współczynnik kapitałowy łączny / TCR / winien wynosić min. 8%.

7) Są to wielkości stanowiące minimum regulacyjne, wynikające z przepisów Rozporządzenia CRR. W celu zachowania bezpieczeństwa kapitałowego Bank powinien dążyć do utrzymywania wskaźnika TCR na poziomie nie niższym niż **15,00%**.

8) Nadwyżkę współczynnika wypłacalności Banku ponad 8% stanowi bufor kapitału na pokrycie potrzeb kapitałowych w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej. Bufor kapitału stanowi również możliwość uzupełnienia wysokości kapitału w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej opisaną jako „plany awaryjne zwiększenia funduszy własnych Banku”.

9) Na dzień 31 grudnia 2020 r. kapitały Banku składały się z:

Kapitał podstawowy Tier I	24.952,53 tys. zł.
Kapitał dodatkowy Tier I	0,00 tys. zł.
Kwota przekraczająca próg 10% z tytułu zaangażowania kapitałowego w podmioty sektora finansowego	- 3.454,74 tys. zł.
Łączny kapitał Tier I	21.433,34 tys. zł.
Kapitał Tier II	0,00 tys. zł.
Łączny uznany kapitał / / Tier I + Tier II /	21.433,34 tys. zł.

V. Opis metody wyliczania wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (adekwatność kapitałowa)

Minimalne wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka

1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożonych przez 8%. Zgodnie z art. 112 Rozporządzenia UE, Bank stosując metodę standardową zalicza ekspozycje do jednej z kategorii, wymienionych w Rozporządzeniu UE, którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka. Jeżeli instytucja przeprowadzająca obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji, postępuje ona zgodnie z poniższym schematem:

- a) dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego;
- b) oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno dla każdej z części otrzymanych w wyniku zastosowania przepisów lit. a)

2) Dla potrzeb technik ograniczania ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń, co oznacza, że każde zabezpieczenie jest przypisane do konkretnej ekspozycji kredytowej, czyli Bank nie stosuje kompleksowego ujmowania zabezpieczeń (portfelowego), w tym

transakcji pochodnych.

- 3) Ekspozycjom, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.
- 4) Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych.
- 5) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oblicza się w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego łącznie jako pomnożony przez 12,5 iloczyn wagi ryzyka 1250% z większą z liczb określonych jako:
 - a) suma kwot, o jakie znaczne pakietu akcji w poszczególnych podmiotach sektora niefinansowego (wyliczane zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Rykach”) przekraczają 15% funduszy własnych Banku,
 - b) kwota, o jaką suma znacznych pakietów akcji w podmiotach sektora niefinansowego przekracza 60% funduszy własnych Banku,
 - c) z uwagi na brak/nieznaczącą skalę portfela handlowego – Bank liczy ww. wymóg wyłącznie dla portfela bankowego,
 - d) przez pakiet akcji, o którym mowa w niniejszym paragrafie, rozumie się:
 - posiadane przez Bank akcje i udziały w innym podmiocie niefinansowym,
 - wniesione dopłaty w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - wniesione wkłady lub zadeklarowane sumy komandytowe w zależności od tego, która z tych kwot jest większa w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej,
- 6) W rachunku przekroczenia limitu znacznych pakietów akcji nie uwzględnia się zaangażowań kapitałowych w:
 - a) bankach krajowych i instytucjach kredytowych, a także w bankach zagranicznych podlegających nadzorowi właściwych władz nadzorczych,
 - b) instytucjach finansowych,
 - c) zakładach ubezpieczeń,
 - d) innych podmiotach niż wymienione w pkt a-c, do wysokości kwoty pomniejszającej fundusze własne Banku z tytułu zaangażowań kapitałowych tych innych podmiotów w podmiotach, o których mowa w pkt a-c,
 - e) izbach rozliczeniowych, o których mowa w art. 67 ustawy Prawo bankowe,
 - f) międzybankowych przedsiębiorstwach telekomunikacyjnych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
 - g) instytucjach, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
 - h) podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności jest świadczenie usług w zakresie edukacji kadr bankowych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
 - i) przedsiębiorstwach pomocniczych usług bankowych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
 - j) podmiotach, w których Bank utrzymuje zaangażowanie kapitałowe w związku z jego udziałem w procesie naprawczym tych podmiotów,
 - k) przejętych w związku z wykonywaniem umowy o subemisję usługową,

l) przejętych w związku z świadczeniem usług pośrednictwa (na rachunek własny w imieniu klienta).

- 7) Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego. Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat obrotowych, bieżącego oraz dwóch poprzedzających dany rok z sumy wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:
- a) Odsetki należne i podobne przychody,
 - b) Odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
 - c) Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
 - d) Należności z tytułu prowizji/opłat,
 - e) Koszty z tytułu prowizji/opłat,
 - f) Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
 - g) Pozostałe przychody operacyjne.
- 8) Szczegółowy wykaz kont do wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika (metodą BIA) wg planu kont na 31.12.2020 r stanowi Załącznik nr 5 do „Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Rykach”.
- 9) Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.
- 10) Średnią oblicza się na koniec roku obrotowego, do dnia 31 stycznia na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów. Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank może wykorzystać dane szacunkowe. Po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyliczeń wskaźnika.
- 11) Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat, w których wystąpiły dodatnie wartości wyników z uwzględnieniem wyłączeń opisanych w Rozporządzeniu UE.
- a) w wyniku nie uwzględnia się następujących pozycji z rachunku zysku i strat:
 - zrealizowanych zysków/strat ze sprzedaży pozycji z portfela niehandlowego;
 - przychodów z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych lub występujących nieregularnie;
 - przychodów z tytułu ubezpieczenia.
- 12) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika. Wymóg kapitałowy K oblicza się według poniższego wzoru:

$$K = \frac{\sum_{i=-3}^{-1} \max(w_i; 0)}{n} \times 15\%$$

gdzie:

w_i – roczny wynik w i-tym roku,

n – liczba lat, w których w_i > 0

- 13) Przy obliczaniu wymogu na dany rok obrotowy (i=0) uwzględnia się rok, na koniec którego dokonuje się

obliczeń ($i = -1$) i dwa kolejne lata go poprzedzające ($i = -2, -3$). Całkowity minimalny wymóg kapitałowy oraz w podziale na poszczególne ryzyka wyznacza komórka finansowo-księgowa.

VI. Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej

Ryzyko kredytowe

1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego na dzień sprawozdawczy został wyznaczony metodą standardową. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, tj. 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112, obliczane zgodnie z zapisami części trzeciej, tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR zawiera poniższa Tabela.

<i>L.p.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota</i>
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	86.641,00
2.	Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych	894.834,00
3.	Ekspozycje organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	0,00
4.	Ekspozycje wobec instytucji	300.502,00
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	3.838.799,00
6.	Ekspozycje detaliczne	390.500,00
7.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	0,00
8.	Ekspozycje przeterminowane	13.097,00
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego Inwestowania	0,00
10.	Inne ekspozycje	319.559,00
	RAZEM	5.843.932,00

2) Największy wymóg kapitałowy Bank Spółdzielczy w Rykach zobowiązany jest utrzymywać na pokrycie ryzyka związanego z ekspozycjami wobec przedsiębiorców, co wynika z przyjętej w Banku metodologii klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Niski wymóg kapitałowy na ekspozycje wobec Instytucji – Banków, mimo wysokiej wartości ekspozycji, wynika z niskich wag ryzyka przypisywanych tym podmiotom. / Bank jest uczestnikiem IPS /.

Ryzyko operacyjne

1) Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru, wyliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika (BIA). Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat

obrotowych, wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- a) Przychody z tytułu odsetek,
 - b) Koszty z tytułu odsetek,
 - c) Przychody z tytułu prowizji,
 - d) Koszty z tytułu prowizji,
 - e) Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu,
 - f) Wynik operacji finansowych,
 - g) Wynik z pozycji wymiany,
 - h) Pozostałe przychody operacyjne.
- 2) Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, rozumianych dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika jako okresy dwunastomiesięczne, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.
- 3) Zgodnie z powyższym na dzień sprawozdawczy wyznaczono wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne w wysokości **1.169.118,00 PLN**.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe

- 1) W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe, stosując metodę podstawową. Na dzień 31 grudnia 2020 r. wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe wyniósł 0,00 zł.
- 2) Wymóg kapitałowy zgodnie z art.92 ust. 3 lit. b CRR Banku nie dotyczy.
- 3) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia oraz ryzyka cen towarów zgodnie z art. 92 ust.3 lit. c Rozporządzenia CRR Banku nie dotyczy.

Kapitał wewnętrzny

- 1) W Banku funkcjonuje podział realizowanych zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank.
- 2) W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:
 - a) Rada Nadzorcza,
 - b) Zarząd,
 - c) Zespół Finansowo-Księgowy,
 - d) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz,
 - e) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
- 3) Podstawowe zadania realizowane przez komórki organizacyjne, zaangażowane w proces wyznaczania wymogów kapitałowych Banku to:
 - a) Rada Nadzorcza: zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego i planowania kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii i polityk zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem

kapitałowym w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo – nie rzadziej niż raz w roku - przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz informuje o wysokości współczynnika wypłacalności w cyklach i w zakresie określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka i dokonuje oceny przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego Banku.

- b) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku.
 - c) Zespół Finansowo-Księgowy ma za zadanie zaliczanie ekspozycji kredytowych do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka, obliczanie minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka oraz sporządzanie informacji zarządczej w zakresie wysokości współczynnika wypłacalności, której cykl i zakres określony jest w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej (ICAAP).
 - d) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz wyznacza wewnętrzne wymogi kapitałowe na ryzyka oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej Banku dla Zarządu i dla Rady Nadzorczej, zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej. Stanowisko ma obowiązek dokonywania w cyklach rocznych przeglądów procesu szacowania wymogów wewnętrznych i prezentowanie wyników tego przeglądu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.
 - e) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Proces szacowania wymogów kapitałowych oraz planowania kapitałowego jest poddawany corocznej ocenie przez Radę Nadzorczą.
- 4) Procedura oceny szacowania wymogów wewnętrznych jest poddawana w terminie do końca każdego roku analizie przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz pod kątem:
- a) Weryfikacji procedur uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
 - b) Przeprowadzanie analiz i monitoringu obszarów ryzyk trudno mierzalnych, nie uznanych przez Bank jako ryzyka istotne,
 - c) Istotności poszczególnych rodzajów ryzyka,
 - d) Konieczności uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych innych niż ujęto w Instrukcji ryzyk,
 - e) Występowania portfela handlowego w działalności Banku,
 - f) Znaczących zmian w Strategii, profilu lub skali działalności Banku,
 - g) Stosowanych metod pomiaru ryzyka,
 - h) Oceny założeń i scenariuszy wykorzystywanych do wykonywania kapitałowych testów warunków skrajnych,
 - i) Zmian w strukturze organizacyjnej,
 - j) Zmian zewnętrznych przepisów (ryzyko braku zgodności).
- 5) Wyniki przeprowadzonego przeglądu są prezentowane Zarządowi w formie pisemnej. Zarząd dokonuje weryfikacji procedur szacowania wymogów kapitałowych. Zarząd w terminie do końca każdego roku prezentuje Radzie Nadzorczej w sposób syntetyczny informację o dokonanym przeglądzie procesu szacowania kapitału wewnętrznego i proponuje ewentualne zmiany.

- 6) Na podstawie informacji Zarządu – Rada Nadzorcza dokonuje oceny skuteczności systemu wyznaczania wymogów kapitałowych.

Minimalny wymóg kapitałowy

- 1) Na dzień sprawozdawczy Bank Spółdzielczy w Rykach w kalkulacji minimalnego wymogu kapitałowego uwzględniał wymogi kapitałowe z tytułu:
- a) ryzyka kredytowego,
 - b) ryzyka operacyjnego,
 - c) przekroczenia koncentracji zaangażowań,
 - d) przekroczenia progu koncentracji kapitałowej,
 - e) ryzyka walutowego.
- 2) Na dzień sprawozdawczy minimalny wymóg kapitałowy wyniósł **7.013.050 zł**, a wielkość wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk została przedstawiona w poniższej tabeli.

Poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	ryzyko kredytowe	5.843.932,00
2.	ryzyko rynkowe (walutowe)	0,00
3.	przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0,00
4.	przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0,00
5.	ryzyko operacyjne	1.169.118,00
	RAZEM	7.013.050,00

Wewnętrzny wymóg kapitałowy

- 1) Wewnętrzny wymóg kapitałowy ustalany jest przez Bank na kapitał, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych w trakcie procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia gospodarczego.
- 2) Wewnętrzny wymóg kapitałowy (inaczej kapitał wewnętrzny) zawiera wymogi kapitałowe na ryzyka nie w pełni pokryte w ramach wymogu minimalnego, a także wymogi na wszelkie inne ryzyka, które Bank uznał za istotne.
- 3) Poniższe zestawienie przedstawia poziom wewnętrznych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:

Wyszczególnienie	Kwota
1. ryzyko płynności	0,00
2. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0,00
3. ryzyko braku zgodności	0,00
4. ryzyko biznesowe	0,00
5. ryzyko modeli	214.333,38
6. inne ryzyka wynikające z ICAAP	0,00
Ogółem wymóg kapitałowy	214.333,38

VII. Ryzyko kredytowe – informacje jakościowe

- 1) Według stanu na dzień sprawozdawczy Bank stosował definicje należności przeterminowanych, zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.
- 2) Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:
 - a) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
 - b) kryterium ekonomiczno - finansowe – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
- 3) Klasyfikacja ekspozycji kredytowych wg kryterium terminowości do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w okresach miesięcznych w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu ewidencyjno-księgowego Banku.
- 4) Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych wg kryterium ekonomiczno – finansowego Bank dokonuje kwartalnie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.).
- 5) Bank tworzy rezerwy celowe. Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:
 - a) kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
 - b) kategorii "pod obserwacją",
 - c) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" i „stracone”.
- 6) Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.
- 7) Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

VIII. Ryzyko kredytowe – informacje ilościowe

- 1) Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień

sprawozdawczy, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią (liczoną jako suma stanów na koniec grudnia 2019 r. oraz stanów na koniec wszystkich kwartałów 2020 roku podzielona przez 5) kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2019 roku do 31.12.2020 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r. w tys. zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2019 r. do 31.12.2020 r.
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	70.063.287,00	73.354.729,00
2.	Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych	55.927.109,00	55.991.044,00
3.	Ekspozycje organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	0,00	0,00
4.	Ekspozycje wobec instytucji	144.368.928,00	100.949.334,00
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	63.730.538,00	69.524.004,00
6.	Ekspozycje detaliczne	6.508.327,00	6.857.845,00
7.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	0,00	0,00
8.	Ekspozycje przeterminowane	109.139,00	102.376,00
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00
10.	Inne ekspozycje	6.849.991,00	8.496.191,00
	RAZEM	347.557.319,00	315.275.523,00

- 2) Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią więcej niż 20% portfela kredytowego wyznaczają istotne klasy ekspozycji. Do istotnych klas ekspozycji kredytowych zaliczane są zatem następujące klasy:
- a) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych,
 - b) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców,
 - c) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji.
- 3) Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów w rozbiciu na klasy ekspozycji:
- a) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	144.368.928,00
	Należności normalne	144.368.928,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	144.368.928,00

b) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przedsiębiorstw i spółki prywatne oraz spółdzielnie	14.480.360,00
	Należności normalne	11.537.561,00
	Należności pod obserwacją	2.838.474,00
	Należności zagrożone	104.325,00
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	9.304.159,00
	Należności normalne	9.302.297,00
	Należności pod obserwacją	1.862,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Osoby prywatne	25.608.671,00
	Należności normalne	25.222.104,00

	Należności pod obserwacją	53.526,00
	Należności zagrożone	333.041,00
5.	Rolnicy indywidualni	16.325.238,00
	Należności normalne	15.580.504,00
	Należności pod obserwacją	281.401,00
	Należności zagrożone	463.333,00
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw. dom.830	803.952,00
	Należności normalne	803.952,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
7.	Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym	66.522.380,00

c) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	35.060.996,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	35.060.996,00

4) Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela:

	<i>a'vista</i>	<i>1-30 dni</i>	<i>1-3 m-cy</i>	<i>3-6 m-cy</i>	<i>6-12 m-c</i>	<i>1-3 lat</i>	<i>3-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	0,00	33.892	950.281	1.234.173	2.348.342	5.473.374	7.058.374	17.951.190
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	467.577	1.063.321	2.733.312	2.969.728	7.010.396	6.167.767	2.372.773	3.510.527

	<i>a'vista</i>	<i>1-30 dni</i>	<i>1-3 m-cy</i>	<i>3-6 m-cy</i>	<i>6-12 m-c</i>	<i>1-3 lat</i>	<i>3-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji – banków	15.032.963	79.985.710	40.000.000	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	15.500.540,00	81.082.923,00	43.683.593,00	4.203.901,00	9.358.738,00	11.641.141,00	9.431.147,00	21.461.717,00

5) Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane w rozbiciu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawiają poniższe tabele.

Lp.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	Wartość w zł
1.	Należności zagrożone	0,00
	Kredyty zagrożone	412.416,00
	Rezerwy celowe	602.661,00
	Korekta wartości	361,00
	Odsetki	190.606,00
	RAZEM	0,00
Lp.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji – banków	Wartość w zł
1.	Należności zagrożone	0,00
	Kredyty zagrożone	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
	RAZEM	0,00
Lp.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	Wartość w zł
1.	Należności zagrożone	0,00
	Kredyty zagrożone	0,00
	Rezerwy celowe	0,00

Lp.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	Wartość w zł
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
	RAZEM	0,00

6) Stan rezerw celowych na początek i na koniec roku obrotowego 2020 r. oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Kategoria należności	Stan na 01.01.2020 r.	Zmiana stanu rezerw w 2020 r.	Stan na 31.12.2020 r.
1.	Na należności normalne i pod obserwacją	109.249,00	-4.579,00	104.670,00
2.	Na należności poniżej standardu	9.031,00	106.802,00	115.833,00
3.	Na należności wątpliwe	87.734,00	187.863,00	275.597,00
4.	Na należności stracone	728.677,00	-99.744,00	628.933,00
	RAZEM	934.691,00	190.342,00	1.125.033,00

7) Stan korekt wartości z tytułu zapłaconych przez klienta prowizji od naliczonych kredytów na początek i koniec 2020 r. zaprezentowano w poniższej tabeli:

Lp.	Korekta wartości	Stan na 01.01.2020 r.	%	Stan na 31.12.2020 r.	%
1.	SEKTOR NIEFINANSOWY				
	w sytuacji normalnej	510.952,00	95,96	578.687,00	96,72
	w sytuacji pod obserwacją	14.803,00	2,78	13.122,00	2,19
	w sytuacji poniżej standardu	74,00	0,02	2.868,00	0,48
	w sytuacji wątpliwej	5.230,00	0,98	2.695,00	0,45
	w sytuacji straconej	1.392,00	0,26	974,00	0,16
	Razem	532.451,00	100	598.346,00	100
2.	SEKTOR BUDŻETOWY				
	w sytuacji normalnej	0,00	100	0,00	100

8) Jakość Kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

Bank Spółdzielczy w Rykach									
Dane na dzień 31.12.2020									
Raport nr 1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych									
a	b	c	d	e	f	g	h		
Wartość bilansowa brutto/kwota nomina na ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji		Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych			
Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania zobowiązania		w tym ekspozycje z utratą wartości		nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych			w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
1 Kredyty i zaliczki									
2 banki centralne									
3 instytucje rządowe									
4 instytucje kredytowe									
5 inne instytucje finansowe									
6 przedsiębiorstwa niefinansowe									
7 gospodarstwa domowe									
8 Dłużne papiery wartościowe									
9 Zobowiązania do udzielenia pożyczki									
10 łącznie									

9) Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

Bank Spółdzielczy w Rykach													
Dane na dzień 31.12.2020													
Raport nr 2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania													
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	
													Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna
Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane									
Nieprzetriminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przetriminowane >30 dni ≤90 dni	Przetriminowane >90 dni ≤180 dni	Przetriminowane >180 dni ≤1 rok	Przetriminowane >1 rok ≤5 lat	Przetriminowane >5 lat ≤7 lat	Przetriminowane >7 lat	Przetriminowane >1 rok ≤5 lat	Przetriminowane >5 lat ≤7 lat	Przetriminowane >7 lat	Przetriminowane >1 rok ≤5 lat	Przetriminowane >5 lat ≤7 lat	Przetriminowane >7 lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1 Kredyty i zaliczki	236 742 102	236 740 952	1 150	1 921 062	484 303	306 490	339 566	422 865	367 838				
2 Banki centralne													
3 Instytucje rządowe	35 061 032												
4 Instytucje kredytowe	135 954 719												
5 Inne instytucje finansowe													
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	14 376 035	14 376 035		208 651	208 651								
7 w tym MSP	14 376 035	14 376 035		208 651	208 651								
8 Gospodarstwa domowe	51 350 316	51 349 166	1 150	1 712 411	275 652	306 490	339 566	422 865	367 838				
9 Dłużne papiery wartościowe	98 582 160	98 582 160											
10 Banki centralne													
11 Instytucje rządowe	84 301 568	84 301 568											
12 Instytucje kredytowe	13 263 667	13 263 667											
13 Inne instytucje finansowe													
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 016 925	1 016 925											
15 Ekspozycje pozabilansowe													
16 Banki centralne													
17 Instytucje rządowe													
18 Instytucje kredytowe													
19 Inne instytucje finansowe													
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe													
21 Gospodarstwa domowe													
22 Łącznie	335 324 262	335 323 112	1 150	1 921 062	484 303	306 490	339 566	422 865	367 838				

10) Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

Bank Spółdzielczy w Rykach Dane na dzień 31.12.2020		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
Raport nr 3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna					Skumulowane opisanie					Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe				
		Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane -					Z tytułu ekspozycji i nieobsługiwanych				
		w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	Z tytułu ekspozycji i	Z tytułu nieobsługiwanych	
1	Kredyty i zaliczki	236 742 102			1 921 062			104 706			1 020 363					
2	Banki centralne															
3	Instytucje rządowe	35 061 032					36									
4	Instytucje kredytowe	135 954 719														
5	Inne instytucje finansowe															
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	14 376 035			208 651						104 326					
7	w tym MSP	14 376 035			208 651						104 326					
8	Gospodarstwa domowe	51 350 316			1 712 411			104 670			916 037					
9	Dłużne papiery wartościowe	98 582 160														
10	Banki centralne															
11	Instytucje rządowe	84 301 568														
12	Instytucje kredytowe	13 263 667														
13	Inne instytucje finansowe															
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 016 925														
15	Ekspozycje pozabilansowe	14 087 974														
16	Banki centralne															
17	Instytucje rządowe															
18	Instytucje kredytowe															
19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21	Gospodarstwa domowe															
22	łącznie	349 412 236			1 921 062			104 706			1 020 363					

10) Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne

Bank Spółdzielczy w Rykach		
Dane na dzień 31.12.2020		
Raport nr 4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne		
	a	b
	Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	
3	Nieruchomości mieszkalne	
4	Nieruchomości komercyjne	
5	Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)	
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne	
7	Pozostałe	
8	Łącznie	

IX. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje jakościowe

- Według przyjętej w Banku Polityki rachunkowości finansowe aktywa trwałe to udziały i akcje w jednostkach zależnych, współzależnych, stowarzyszonych i udziały mniejszościowe. Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone to jednostki podporządkowane.
- Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych** Bank wycenia w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących.
- Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych przeznaczone do sprzedaży** Bank wycenia w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z uwzględnieniem oszacowanych przez bank kosztów sprzedaży.
- Pozostałe udziały** Banku w innej jednostce traktowane są jako udziały mniejszościowe i wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
- Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego, doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto.

X. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje ilościowe

- Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie	0,00	1.348.880,00
	RAZEM	0,00	1.348.880,00

2. Zestawienie aktywów finansowych i papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Obligacje Skarbu Państwa	63.432.230,00	-	-
2.	Obligacje BPS S.A.	6.157.417,00	-	-
3.	Obligacje PKN ORLEN S.A.	1.016.723,00	-	-
	RAZEM	70.606.370,00	-	-

XI. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

- Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
 - analizę wyniku odsetkowego (marża),
 - analizę luki przeszacowania stopy procentowej,
 - metodę symulacji zmian dochodu odsetkowego,
 - analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej
- Przyjmuje się, iż zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian poszczególnych stóp procentowych. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:
 - skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku
 - całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.
- Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.
- W zakresie wcześniejszych spłat kredytów Bank pobiera prowizję od przedterminowej spłaty kredytu. Na dzień sprawozdawczy obliczono potencjalną zmianę wyniku odsetkowego dla szokowego spadku stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – zmiana o 200 p.b.). Przy skrajnym spadku stóp procentowych o 200 p.b. potencjalna zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy wyniosłaby 450.961,82 zł, co stanowiło 2,10% funduszy własnych – niskie ryzyko.
- Ryzyko bazowe – założenie zmiany stóp rynkowych o 35 p.b. to zmiana wyniku odsetkowego wyniesie 568.592,83 zł., co stanowi 2,65% funduszy własnych Banku – umiarkowane ryzyko.
- Bank narażony jest na ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego w przypadku spadku rynkowych stóp procentowych.

XII. Redukcja ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE – informacje jakościowe i ilościowe

- 1) Prowadzona przez Bank Spółdzielczy w Rykach polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.
- 2) Polityka w zakresie prawnych form zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych, między innymi w Polityce kredytowej Banku.
- 3) Zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku oraz zapisami Polityki kredytowej zakłada się, że przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli.
- 4) Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
 - a) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
 - b) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - c) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.
- 5) Stosowane przez Bank Spółdzielczy w Rykach w praktyce prawne formy zabezpieczeń zależą m.in. od:
 - a) rodzaju kredytu,
 - b) wielkości ekspozycji kredytowej,
 - c) okresu spłaty.
- 6) W zakresie przyjmowania prawnych form zabezpieczeń Bank ustala następujące preferencje:
 - a) kredyty konsumpcyjne: poręczenie wg prawa cywilnego, przewłaszczenie rzeczy ruchomych lub zastaw rejestrowy, hipoteka, weksel,
 - b) kredyty obrotowe: przewłaszczenie rzeczy ruchomych, blokada środków pieniężnych, kaucja, cesja wierzytelności, poręczenie wg prawa cywilnego, hipoteka, zastaw rejestrowy, weksel,
 - c) kredyty inwestycyjne: hipoteka na nieruchomości, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, poręczenie wg prawa cywilnego, gwarancje, cesja wierzytelności, weksel.
- 7) Preferencje określone powyżej nie wykluczają stosowania innych form zabezpieczeń zwrotności kredytów.
- 8) Bank dopuszcza przyjęcie systematycznych wpływów na rachunek jako jedynego zabezpieczenia dla kredytów odnawialnych w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym udzielanych wiarygodnym i znanym Bankowi klientom, posiadającym czynny rachunek w Banku przez okres co najmniej 3 miesiące.
- 9) Zabezpieczenia w formie przewłaszczenia lub zastawu rejestrowego środków obrotowych Bank stosuje jako zabezpieczenie dodatkowe (uzupełniające).
- 10) Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie rynku mieszkaniowego zabezpieczenie obligatoryjnie ustanawiane jest w postaci hipoteki na nieruchomości. Do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego (w zależności od rodzaju kredytu oraz jego kwoty) przyjmuje się zabezpieczenia przejściowe.
- 11) Zabezpieczając ekspozycje kredytową Bank preferuje zabezpieczenia mieszane, rzeczowo – osobiste, uwzględniające zmianę ich wartości w okresie spłaty.
- 12) Podstawowe zabezpieczenia, uznawane za najkorzystniejsze przez Bank to:
 - a) zdeponowane w Banku lub w banku będącym stroną trzecią, środki pieniężne,

- b) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
 - c) hipoteka na gruntach rolnych,
 - d) poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszy Poręczeń Kredytowych, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, itp.,
 - e) poręczenia i gwarancje jednostek samorządu terytorialnego, banków.
- 13) W przypadku kredytów zabezpieczonych hipotecznie Bank przyjmuje, że wskaźnik LtV powinien wynosić maksymalnie: 0,80. W przypadku stwierdzenia wzrostu wskaźnika LtV ponad poziom akceptowany Bank podejmuje działania w kierunku:
- a) ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń,
 - b) zmiany zabezpieczenia,
 - c) częściowego lub całkowitego wypowiedzenia warunków umowy kredytu,
 - d) renegocjacji warunków umowy kredytu.
- 14) Powyższe działania uzależniane są od:
- a) wielkości odchyłeń wskaźnika LtV,
 - b) terminowości spłaty kredytu,
 - c) sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy,
 - d) dotychczasowej współpracy z kredytobiorcą,
 - e) sytuacji majątkowej kredytobiorcy,
 - f) trendów rynkowych w zakresie wartości nieruchomości.
- 15) Powyższe zasady Bank stosuje do kredytów na nieruchomości mieszkaniowe dla osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, kredytów na nieruchomości pozostałe oraz innych kredytów zabezpieczonych hipotecznie.
- 16) W zakresie ograniczania ryzyka rezydualnego Bank prowadzi monitoring zabezpieczeń poprzez ocenę:
- a) prawnej skuteczności przyjętych zabezpieczeń,
 - b) aktualnej wartości zabezpieczeń,
 - c) możliwości i szybkości zaspokajania się z zabezpieczenia.
- 17) W przypadku wzrostu ryzyka wystąpienia mniejszej niż zakładano skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego Zarząd Banku może podjąć następujące działania:
- a) opracowanie wytycznych dla pracowników kredytowych w zakresie zwiększenia wymagań oraz w sprawie dołożenia należytej staranności w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń,
 - b) zaostrenie wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń, takich jak:
 - zwiększenie wartości przyjmowanych zabezpieczeń w stosunku do udzielanych kredytów,
 - zwiększenie wskaźników korygujących wartość zabezpieczeń.
 - c) ograniczenie akcji kredytowej w całym Banku lub w poszczególnych jednostkach organizacyjnych,
 - d) zmiana limitów koncentracji przyjmowanych zabezpieczeń,
 - e) zwiększenie wymagań odnośnie monitoringu zabezpieczeń,
 - f) zmiana kompetencji decyzyjnych, obowiązujących w Banku,
 - g) zwiększenie częstotliwości raportowania ryzyka rezydualnego
 - h) szkolenia dla pracowników kredytowych,
 - i) zwiększenie częstotliwości kontroli w obszarach objętych ryzykiem rezydualnym.
- 18) Bank nie stosował w 2020 r. pomniejszenia wag ryzyka z tytułu zabezpieczeń.

XIII. Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

XIV. Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku

- 1) Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 06 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach określono zakres ujawnianych informacji. W Banku Spółdzielczym w Rykach wymagane informacje ujawniane są w oparciu o Politykę wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
- 2) W/w Polityka zawiera definicję stanowiska kierowniczego, która określa, że są to Członkowie Zarządu i pracownicy na stanowiskach kierowniczych upoważnieni do podejmowania decyzji finansowych.
- 3) Osobami, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku, są osoby mające możliwość podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2% funduszy własnych Banku.
- 4) Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Rykach zawiera elementy określające zasady wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń, ocenę efektów pracy osób na stanowiskach kierowniczych oraz przydział części odroczonej zmiennych składników wynagrodzeń.
- 5) Wypłata zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku nie przekraczających 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego może następować na zasadach ogólnych w ciągu 1 miesiąca od daty decyzji pod warunkiem zachowania przez Bank zdolności do zwiększania bazy kapitałowej. Wypłata części odroczonej następuje pod warunkiem uzyskania przez osobę na stanowisku kierowniczym pozytywnej oceny efektów pracy za trzyletni okres oceny.
- 6) Oceny efektów pracy Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza Banku.

Informacje ilościowe dotyczące zmiennych i stałych składników wynagradzania stanowisk kierowniczych.

XIV.1. Informacje o sumie wypłaconych w 2020 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Rozporządzenia MF i R z dnia 06 marca 2017 r.

	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.		773.966,07 zł	42.559,39 zł	6

- 1) Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych, ustalony zgodnie z art. 94 ust.1 lit. g Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/ wynosi 11,85%.

2) W 2020 r. żadna z osób zajmujących stanowisko kierownicze nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

XIV.2. Informacje o sumie wypłaconych w 2020 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze:

Lp.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	107.500,00
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	1
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	107.500,00
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2020 r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00
	RAZEM	107.500,00

XV. Informacja o sumach strat brutto z tytułu istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r./ rzeczywiste i potencjalne /.

w tys. zł

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	Transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank
1. Oszustwa zewnętrzne,	0,00	0,00	0,00
2. Oszustwa wewnętrzne,	0,00	0,00	0,00
3. Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy,	49,00	0,00	49,00
4. Klienci, produkty i praktyki biznesowe,	0,00	0,00	0,00
5. Uszkodzenia aktywów,	58,00	0,00	58,00
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów,	0,00	0,00	0,00
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami.	78,00	0,00	0,00

XV.1. Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości ww. strat

Pozycja 3 - (Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy) - dotyczy nakładów poniesionych w związku z ogłoszeniem 11 marca 2020 pandemii koronawirusa (ostrej choroby zakaźnej układu oddechowego wywołanej zakażeniem wirusem SARS-CoV-2). W związku z tym Bank musiał ponieść koszty związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID-19, m.in. zakup odpowiednich środków czystości, środków dezynfekujących, zabezpieczeń w postaci nadstawek ochronnych na biurka oraz narzędzi do pracy zdalnej.

Pozycja 5 - (Uszkodzenie aktywów) – dotyczy kosztów poniesionych na naprawę bankomatów, zakupem części wymiennych drukarek, komputerów, przeprowadzanie okresowych przeglądów technicznych.

Pozycja 7 - (Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami) - dotyczy reklamacji klientów, którzy dokonywali operacji kartami płatniczymi.

XV 2. Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku

W badanym okresie nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

XVI. Informacje wynikające z Rekomendacji „P”

XVI 1. Zakres odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem płynności

1) Rada Nadzorcza Banku:

- a) Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- b) Zatwierdza Plan Strategiczny, Plan Finansowy oraz dąży pozyskania i utrzymania środków obcych Banku,
- c) Nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- d) Określa akceptowany poziom ryzyka płynności Banku (tzw. apetyt na ryzyko),
- e) Pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności podejmowanym przez Bank,
- f) Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka, w szczególności:
 - wzrastającym kosztem finansowania,
 - wzrastającą koncentracją pozycji istotnych dla ryzyka płynności,
 - wzrastającą luką płynności,
 - zmniejszeniem się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
 - znaczącym i/lub notorycznym przekraczaniem limitów związanych z ryzykiem płynności,
 - spadkiem nadwyżki aktywów o wysokiej płynności,
 - zmianami warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności.
- g) Rada Nadzorcza raz w roku w terminie do 30-go dnia miesiąca po zakończonym roku otrzymuje

sprawozdania Zarządu o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności.

2) Zarząd Banku:

- a) Odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur) oraz za realizację Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- b) Odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
- c) Dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka Banku,
- d) Precyzyjnie i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności adekwatną do strategii działalności,
- e) Sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania,
- f) Odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- g) Odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności,
- h) Przeprowadza co najmniej raz w roku, w terminie określonym w SiZ, przeglądu polityki zarządzania ryzykiem płynności oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonaleń,
- i) Zarząd Banku wyznacza osobę, która będzie odpowiedzialna za proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku.

3) Główny Księgowy Banku odpowiedzialny jest za:

- a) Utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
 - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
 - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
- b) Bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
- c) Utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
- d) Maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),
- e) Prawidłowość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji,
- f) Uczestnictwo w opracowaniu polityki prowadzenia działalności – Planu Strategicznego Banku,
- g) Uczestnictwo w opracowaniu Planu finansowego uwzględniającego pozyskanie i utrzymanie środków obcych, przy uwzględnieniu ustalonych limitów ostrożnościowych,
- h) Realizację działań awaryjnych.

4) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz:

- a) Monitoruje i analizuje poziom ryzyka płynności,
- b) Opracowuje limity dotyczące ryzyka płynności,
- c) Analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
- d) Sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- e) Jest odpowiedzialne za obliczanie i utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynności
- f) Identyfikuje zagrożenia mające wpływ na płynność finansową Banku oraz dokonuje pomiaru i kontroli ryzyka związanego z płynnością, zgodnie z procedurami ustalonymi przez Zarząd Banku.

5) Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a) Realizacji Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
 - b) Realizacji Planu pozyskania i utrzymania środków obcych Banku,
 - c) Zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
 - d) Dbania o jak najlepszy wizerunek Banku oraz do rzetelnej obsługi klientów,
 - e) Kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.
- 6) W procesie zarządzania płynnością wykorzystuje się analizy osób odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem płynności oraz informacje, pochodzące z innych jednostek i komórek organizacyjnych Banku, a także informacje zewnętrzne, w szczególności:
- a) Z Banku Zrzeszającego, prowadzącego rachunki Banku,
 - b) Z Oddziałów i Filii Banku, od osób odpowiedzialnych za utrzymanie gotówki na poziomie zapewniającym nieprzerwaną obsługę kasową,
 - c) Z Działu Finansowo-Księgowego w Centrali Banku,
 - d) Od służb informatycznych Banku, zobowiązanych do współpracy w zakresie pozyskiwania danych z systemu informatycznego Banku.
- 7) Nadzór nad współdziałaniem w zakresie zarządzania płynnością bieżącą sprawują: dyrektorzy jednostek organizacyjnych Banku, kierownicy Filii oraz osoba odpowiedzialna za zarządzanie płynnością w Banku.

XVI 2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania:

- 1) Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku.
- 2) Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego.
- 3) Wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie.

- 4) Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań.
- 5) Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
- 6) Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczenie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania).
- 7) Stałe umowy współpracy z Bankiem Zrzeszającym BPS umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek.
- 8) Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami.
- 9) Trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych.
- 10) Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych.
- 11) Kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności, co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.
- 12) Przystąpienie do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

XVI 3. Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku.

- 1) W celu ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.
- 2) Podstawowymi limitami, w zakresie, których Bank nie dopuszczał do sytuacji ich przekraczania były następujące limity:
 - a) nadzorcze miary płynności,
 - b) limit wskaźnika LCR
- 3) Bank przez cały 2020 r. utrzymywał płynność krótkoterminową i długoterminową na adekwatnym poziomie z zachowaniem norm zawartych w Uchwale Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
- 4) Na każdy dzień sprawozdawczy dokonywany był pomiar nadzorczych miar płynności.

Wielkości współczynników nadzorczych miar płynności Banku na dzień 31 grudnia 2020 r.	
M1 - Luka płynności krótkoterminowej (A1 +A2) – B5	71.071 tys. zł.
M2 - Współczynnik płynności krótkoterminowej (A1 + A2) /B5	1,81
M3 - Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,85
M4 - Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności f. własnymi i śr. obcymi stabilnymi (B1 + B2) / (A5 + A4)	2,10

- 5) Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych / akt delegowany /, Bank miał obowiązek sprawozdawania i dziennego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych, wypływów i wpływów płynności /wskaźnik LCR/. Na koniec roku wskaźnik **LCR** ukształtował się na poziomie 223,69% przy wymaganych 100%.
- 6) Proces pomiaru ryzyka płynności był uzupełniany analizą wskaźników płynności wymienionych poniżej:
 - a) Aktywa płynne / Aktywa netto,

- b) Aktywa płynne / Depozyty niestabilne,
- c) Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone,
- d) Kredyty netto / Aktywa netto,
- e) Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa netto,
- f) Depozyty stabilne / Aktywa netto,
- g) Depozyty niestabilne / Aktywa netto,
- h) Procentowy udział dużych depozytów w depozytach terminowych ogółem,
- i) Depozyty terminowe / Depozyty ogółem.

(Wskaźniki a-e to wskaźniki zabezpieczenia płynności, natomiast wskaźniki f-i to wskaźniki obrazujące stabilność bazy depozytowej).

- 7) Dla potrzeb właściwego zarządzania płynnością finansową określono w Banku wskaźniki finansowania aktywów, w tym aktywów długoterminowych.

XVI 4. Luka płynności.

- 1) W Banku obowiązywały również limity luki niedopasowania / wskaźnik płynności skumulowanej w poszczególnych przedziałach czasowych /, określające dopuszczalny poziom ryzyka płynności.
- 2) Pomiar płynności finansowej Banku dokonywane są na podstawie zestawienia urealnionej luki płynności.

Wielkości wskaźników płynności na dzień 31 grudnia 2020 r.:	
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	1,61
Wskaźnik płynności do 1 m-ca	1,60
Wskaźnik płynności do 3 m-cy	1,63
Wskaźnik płynności do 6 m-cy	1,42
Wskaźnik płynności do 1 roku	1,27
Wskaźnik płynności do 3 lat	1,22
Wskaźnik płynności do 5 lat	1,14
Wskaźnik płynności do 10 lat	1,06
Wskaźnik płynności do 20 lat	1,04
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	0,96

- 3) Na koniec 2020 r. jak również za okresy wcześniejsze roku 2020 limity luki nie zostały przekroczone.

XVI 5. Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony i które monitoruje.

- 1) Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności w Banku zalicza się:
 - a) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
 - b) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;

- c) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- d) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- e) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
 - Wzrost aktywów niepracujących,
 - Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

XVI 6. Opis scenariuszy testów warunków skrajnych.

- 1) W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadzał w okresach wynikających z Instrukcji SIZ testy warunków skrajnych:
 - a) wrażliwości – w oparciu, o które szacowany był kapitał wewnętrzny oraz wykonywany był pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
 - b) scenariuszowe – w oparciu, o które budowane były awaryjne plany płynności oraz wyznaczany był poziom bufora płynności,
 - c) odwrócone – w oparciu, o które wykonywane były doraźne analizy problemowe.
- 2) O wynikach testów informowany był Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza, jak również Dyrektorzy i Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku.
- 3) Testy warunków skrajnych wykorzystywane były również do zarządzania ryzykiem płynności oraz określania poziomu limitów.

XVI 7. Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności.

- 1) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz przekazuje następujące informacje:
 - a) Codzienne dla Prezesa Zarządu bezpośrednio nadzorującego zarządzanie płynnością:
 - zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków,
 - kalkulacje nadzorczych miar płynności,
 - b) Miesięczne dla Zarządu Banku:
 - Raport z analizy ryzyka płynności, zawierający:
 - źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów realizacji),
 - zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów realizacji),
 - analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
 - analizę dużych depozytów,
 - analizę stabilności bazy depozytowej (wskaźniki osadu),
 - analizę wskaźnikową ryzyka płynności Banku, wraz z oceną przestrzegania limitów
 - urealnione zestawienie płynności Banku,
 - kształtowanie się nadzorczych miar płynności,
 - prognozę kształtowania się podstawowych wartości wpływających na płynność finansową Banku,

- 2) Raport zawierający opis sytuacji Banku wraz z wnioskami przekazywany jest do Zarząd Banku w terminie wynikającym z SIZ.
- 3) Zarząd Banku przekazuje w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej oraz ocenę ryzyka utraty płynności, na jakie narażony jest Bank.
- 4) Raport z przeprowadzonych testów warunków skrajnych sporządzany jest w okresach rocznych. Wyniki przeprowadzonych testów raportowane są dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku do 30-go dnia następnego miesiąca po zakończeniu roku.

XVII. Dodatkowe informacje wymagane przez Rozporządzenie 575/2013 UE, nieujęte w Uchwale 385/2008 KNF.

1) Zasady oceny odpowiedniości członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Ocena odpowiedniości dokonywana jest w oparciu o przyjęte przez Bank Procedury:

- Procedura zapewnienia odpowiedniości w składzie Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach,
- Procedura dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rykach.

2) Bufory kapitałowe / art. 440 /.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 05 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym Bank nie ma obowiązku wyliczania bufora antycyklicznego, natomiast wyznacza poziom bufora zabezpieczającego. Na dzień 31 grudnia 2020 r. kwota bufora zabezpieczającego wyniosła **2.192 tys. zł.**

3) Wskaźnik dźwigni finansowej / art. 451 /

Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest w oparciu o przyjętą przez Bank Procedurę „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku. Całkowita kwota ekspozycji wyliczona jest zgodnie z art. 429 Rozporządzenia i obejmuje w szczególności następujące elementy:

- a) transakcje finansowania papierów wartościowych;
- b) instrumenty pochodne;
- c) niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez uprzedzenia;
- d) pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim/niskim ryzyku;
- e) pozycje pozabilansowe o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu;
- f) inne pozycje pozabilansowe;

g) pozostałe aktywa.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. wskaźnik dźwigni finansowej wynosi:

Definicja wprowadzona w pełni - **6,17%**

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Rykach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Rykach są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane metody zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej są odpowiednie do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka.

Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego i Uchwał Nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka Banku.

Zarząd Banku